

Inzenden scores

Vul de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in op de optisch leesbare formulieren of verwerk de scores in het programma Wolf.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar de Citogroep.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerst gegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerst gegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, eindexamenbesluit vwo-havo-mavo).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1 (nieuwe stijl) VWO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 1

- 1 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om het ‘opvoedingsargument’.
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat een jonge bedrijfstak de gelegenheid wordt geboden zich voor te bereiden op de concurrentie met bedrijven uit andere landen die al verder gevorderd zijn.

Maximumscore 1

- 2 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat via heffingen de werking van het prijsmechanisme niet wordt aangetast.

Maximumscore 2

- 3 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om het instellen van quota waardoor de import wordt beperkt tot een maximale hoeveelheid.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om het verhogen van de kwaliteitseisen waardoor de toegang tot de markt wordt bemoeilijkt.

Maximumscore 2

- 4 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat vrijhandel specialisatie mogelijk maakt waardoor de productiviteit en dus de totale productie kan toenemen.

Opgave 2

Maximumscore 3

- 5 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- te betalen belasting in 2000: $0,3 \times € 20.000 + 0,5 \times € 25.000 + 0,6 \times € 3.000 = € 20.300$ 1
 - te betalen belasting in 2001: $(0,3 \times € 25.000 + 0,45 \times € 20.000 + 0,55 \times € 7.000) - € 2.500 = € 17.850$ 2

Maximumscore 2

- 6 ☐ een inkomensnivellerend effect
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat mensen met een hoog inkomen vanwege het hogere marginale tarief een groter voordeel van de belastingvrije som hebben dan mensen met een laag inkomen terwijl de heffingskorting een voor iedereen gelijk bedrag is.

Maximumscore 2

- 7 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat de lagere belastingpercentages leiden tot een hoger netto inkomen hetgeen de consumptieve bestedingen en dus de productie kan doen toenemen.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat de lagere belastingpercentages leiden tot een hoger netto inkomen hetgeen de stijging van de brutolonen en daarmee de loonkostenstijging kan beperken waardoor substitutie van kapitaal door arbeid kan ontstaan.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2 8 ☐ vergroting Een voorbeeld van een juist antwoord is: • Een antwoord waaruit blijkt dat de stelselherziening een hoger netto inkomen oplevert zodat het aantrekkelijker wordt om (meer) te gaan werken verkleining Een voorbeeld van een juist antwoord is: • Een antwoord waaruit blijkt dat de stelselherziening een hoger netto inkomen oplevert zodat het financieel mogelijk wordt om minder te gaan werken	<u>1</u> <u>1</u>

Opgave 3

Maximumscore 3

- 9 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- Een Nederlander werkt per jaar gemiddeld $\frac{\$ 41.453}{\$ 32,20} = 1.287$ uur.
- Een Amerikaan werkt per jaar gemiddeld $1.287 \text{ uur} + 345 \text{ uur} = 1.632$ uur.
- In Amerika bedraagt de arbeidsproductiviteit per uur derhalve $\frac{\$ 49.905}{1.632} = \$ 30,58$.

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 3

- 10 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- arbeidsproductiviteit per arbeidsjaar in 1985: $\frac{100}{129,5} \times \$ 51.620 = \$ 39.861$
- arbeidsproductiviteit per persoon in 1985: $\frac{100}{119,6} \times \$ 41.453 = \$ 34.660$
- p/a-ratio in 1985: $\frac{\$ 39.861}{\$ 34.660} = 1,15$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 11 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat de gemiddelde lengte van de werkweek is afgenomen; in 2000 zijn immers meer personen nodig om een arbeidsjaar 'vol' te maken.

Maximumscore 2

- 12 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat door de grote deelname aan arbeidsongeschiktheidsregelingen minder-productieve werknemers uit het arbeidsproces zijn verdwenen hetgeen de gemiddelde arbeidsproductiviteit verhoogt.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat door de grote deelname aan arbeidsongeschiktheidsregelingen de sociale premies en dus de loonkosten per werknemer stijgen waardoor bedrijven overgaan tot arbeidsbesparende investeringen.

Opgave 4**Maximumscore 2**

- 13 ☐ de pijlen 6 en 7
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat een sterke groei van het nationaal inkomen (opgaande conjunctuur) kan leiden tot toenemende consumptie door gezinnen (pijl 6) waardoor de afzet van de bedrijven toeneemt zodat die meer gaan investeren (pijl 7).

Maximumscore 2

- 14 ☐ pijl 1
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat het afremmen van de bedrijfsinvesteringen de groei van de effectieve vraag en het nationaal product kan afremmen zodat de kans op een te hoge bezettingsgraad wordt beperkt.

Maximumscore 2

- 15 ☐ Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat een toename van de bedrijfsinvesteringen leidt tot een grotere productiecapaciteit zodat er bij een groei van het nationaal product minder kans is op een te hoge bezettingsgraad.

Maximumscore 2

- 16 ☐ op diepte-investeringen
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat bij diepte-investeringen arbeid door kapitaal wordt vervangen waardoor de kans op een krappe arbeidsmarkt en forse loonstijgingen wordt beperkt.

Opgave 5**Maximumscore 2**

- 17 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat door renteverlaging het lenen van geld goedkoper wordt hetgeen de bestedingen en dus de productie kan stimuleren zodat de economische groei in stand blijft.

Maximumscore 2

- 18 ☐ aan de hoge kant
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat de ECB toenemende inflatie wil voorkomen omdat renteverlaging de bestedingen stimuleert en tot (meer) bestedingsinflatie kan leiden.

Maximumscore 2

- 19 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de koers van de euro stijgt doordat de rente in de EU relatief minder daalt dan in de VS waardoor beleggen in de EU aantrekkelijker wordt en de vraag naar euro's toeneemt.

Maximumscore 2

- 20 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat door de hogere koers van de euro de importprijzen dalen hetgeen wordt doorberekend in de consumentenprijzen.

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Opgave 6

Maximumscore 1

- 21 ☐ concrete markt
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat het gaat om een plaats waar vragers en aanbieders elkaar feitelijk ontmoeten.

Maximumscore 3

- 22 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
P in de eerste week: $-100.000P + 750.000 = 400.000 \rightarrow 100.000P = 350.000 \rightarrow P = € 3,50$
• P in de tweede week: $0,7 \times € 3,50 = € 2,45$
• omzet in de tweede week: $(-100.000 \times € 2,45 + 750.000) \times € 2,45 = € 1.237.250$

2

1

Maximumscore 2

- 23 ☐ een hogere omzet
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
omzet bij interventie: $(-100.000 \times € 2,10 + 750.000) \times € 2,10 = € 1.134.000$
omzet zonder interventie: $(-100.000 \times € 2,- + 750.000) \times € 2,- = € 1.100.000$

Maximumscore 1

- 24 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de producten kunnen verschillen door kwaliteit / bereikbaarheid / kenmerken van de aanbieder en dergelijke.

Maximumscore 1

- 25 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt er minder inzicht bestaat in aanbod / kwaliteit / prijs en dergelijke.

Opgave 7

Maximumscore 2

- 26 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat bij sterk stagnerende bestedingen de opwaartse druk op de prijzen vanuit de vraagkant niet groot zal zijn.

Maximumscore 2

- 27 ☐ Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
• Een antwoord waaruit blijkt dat door de hoge inflatie het exportprijsspeil relatief stijgt en de exportvraag afneemt zodat de binnenlandse productie stagneert.
• Een antwoord waaruit blijkt dat door de hoge inflatie het importprijsspeil relatief daalt en de importvraag toeneemt zodat de binnenlandse productie stagneert.

Maximumscore 2

- 28 ☐ Een voorbeeld van een juiste berekening is:
$$\frac{4,4 + 4,7 + 4,6 + 4,5}{4} = 4,6\%$$

Maximumscore 2

- 29 ☐ Uit het antwoord moet blijken dat het verschil tussen de groei van de consumptieve bestedingen in lopende prijzen en de prijsstijging in 2001 kleiner is dan in 2000.

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Opgave 8

Maximumscore 1

30 ☐ € 0,50

Maximumscore 2

31 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat frisdrank door de belastingverlaging goedkoper wordt waardoor meer mensen frisdrank gaan kopen hetgeen ten koste gaat van de vraag naar alcoholhoudende drank (substitutie).

Maximumscore 1

32 ☐ € 5,125

Maximumscore 2

33 ☐ toe
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
oude belastingopbrengst: $100 \text{ miljoen} \times 16,5 \times € 2,00 = € 3.300 \text{ miljoen}$
nieuwe belastingopbrengst: $100 \text{ miljoen} \times 16,125 \times € 2,50 = € 4.031,25 \text{ miljoen}$

Einde